

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.01.2004, sp. zn. 6 Tdo 1480/2003, ECLI:CZ:NS:2004:6.TDO.1480.2003.1

Číslo: 14/2005

Právní věta: Zákonná podmínka uvedená v ustanovení § 265a odst. 2 písm. h) tr. ř., že jde o rozhodnutí, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek, je splněna i tehdy, jestliže odvolacím soudem podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. ř. byl k odvolání obviněného (popř. státního zástupce), napadený rozsudek soudu prvního stupně zrušen pouze ve výroku o náhradě škody a současně v ostatních napadených výrocích (např. ve výroku o vině, či ve výroku o trestu) zůstal nedotčen.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 14.01.2004

Spisová značka: 6 Tdo 1480/2003

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení o dovolání

Předpisy: § 265a odst. 2 písm. h) tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného R. S. proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 7. 2003, sp. zn. 3 To 49/2003, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 10 T 2/2002.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 3. 2003, sp. zn. 10 T 2/2002, byl obviněný R. S. uznán vinným trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák., trestným činem neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti podle § 147 odst. 1 tr. zák. a dále trestným činem zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 125 odst. 1, 3 tr. zák. Za uvedené trestné činy byl odsouzen podle § 148 odst. 3 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v délce dvou let. Podle § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 tr. zák. mu byl výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti let. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. mu byl na dobu deseti let uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkcí spojených s povinností vedení účetních knih, zápisů nebo jiných dokladů sloužících k přehledu o stavu hospodaření a majetku nebo k jejich kontrole a spojených se zákonem stanovenou povinností za poplatníka odvést daň, pojistné na sociální zabezpečení nebo zdravotní pojištění nebo příspěvek na státní politiku

zaměstnanosti. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému stanovena povinnost nahradit škodu příslušnému finančnímu úřadu. v částce 4 868 700 Kč a příslušné zdravotní pojišťovně v částce 188 048 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byl poškozený FÚ pro P. odkázán se zbytkem nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

K odvolání obviněného R. S. rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 1. 7. 2003, sp. zn. 3 To 49/2003, kterým podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek ve výrocích, jimiž bylo rozhodnuto o uplatněných nárocích na náhradu škody. V ostatních výrocích zůstal napadený rozsudek nedotčen.

Proti tomuto rozhodnutí Vrchního soudu v Praze podal obviněný R. S. ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 tr. ř. prostřednictvím svého obhájce JUDr. F. Š. dovolání. Zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř. v něm nespécifikoval, ale pouze slovně v něm vyjádřil, že v napadeném rozhodnutí Vrchní soud v Praze nesprávně posoudil skutek, který se stal, a přestože zrušil rozhodnutí o náhradě škody, potvrdil rozsudek, kterým byl uznán vinným, a jímž byl odsouzen. Dále vytkl, že soud pro určení výše škody u trestných činů uvedených pod body I./ a II./ výroku o vině vzal za podklad škodu stanovenou znaleckým posudkem, který je nevěrohodný. Poukázal přitom na to, že využití „pomůcek“ finančního úřadu nezohledňuje náklady vznikající v rámci podnikatelské činnosti. Zaměřil se i na podrobnější rozvedení dalších skutečností, které měly být podle jeho názoru soudem vzaty v úvahu při hodnocení znaleckého posudku a v návaznosti na to i dalších důkazů. Proto důkazy, z nichž soud prvního stupně vycházel ve svém rozhodnutí, nebyly přesvědčivé a dostatečné. Nesprávné posouzení skutku spočívá právě v tom, že byl odsouzen za škodu, která nebyla napevno nikdy věrohodným způsobem postavena. Již v odvolání byl napaden způsob stanovení výše škody a byl zpochybněn znalecký posudek, který sloužil soudu jak prvé instance, tak druhé instance za podklad pro stanovení výše škody.

Obviněný R. S. dále uvedl, že napadeným usnesením Vrchního soudu v Praze byl potvrzen rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byl odsouzen za škodu způsobenou státu ve výši 8 006 700 Kč, přestože z důkazů provedených v soudním řízení je na první pohled zřejmé, že nemohlo k takové škodě dojít. Z těchto důvodů v závěru dovolání navrhl, aby usnesení vrchního soudu bylo zrušeno a věc byla vrácena k novému řízení.

K dovolání obviněného se v souladu s ustanovením § 265h odst. 2 tr. ř. písemně vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství. Především poukázal na to, že v dovolání bylo neúplně označeno napadené rozhodnutí („usnesení Vrchního soudu v Praze č.j. 3 To /2003“) a obviněný neuvedl, o který z dovolacích důvodů podle § 265b tr. ř. své dovolání opřel. Dovolání obviněného v důsledku toho postrádá formální náležitosti, a proto navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání odmítl podle § 265i odst. 1 písm. d) tr. ř., protože nesplňuje náležitosti obsahu dovolání. Pro případ, že dovolání nebude pro absenci formálních nedostatků odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. d) tr. ř., navrhl, aby dovolání bylo odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř., neboť bylo podáno z jiného důvodu, než je uveden v ustanovení § 265b tr. ř., protože dovolatel fakticky nevytýká nesprávnou aplikaci některého ustanovení trestního zákona, popř. nesprávnou aplikaci jiné mimotrestní normy, nýbrž zpochybňuje toliko kvalitu skutkových zjištění vztahujících se k výši daňového úniku, popř. ohledně výše neodvedených plateb.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve přezkoumal, zda dovolání bylo podáno oprávněnou osobou, zda má všechny obsahové a formální náležitosti a zda poskytuje podklad pro věcné přezkoumání napadeného rozhodnutí či zda tu nejsou důvody pro odmítnutí dovolání, a dospěl k následujícím závěrům:

Dovolání bylo podáno obviněným R. S., který je ve smyslu § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. k tomu oprávněnou osobou, a to v souladu s ustanovením § 265d odst. 2 tr. ř. prostřednictvím obhájce JUDr.

F. Š. Dále se Nejvyšší soud zabýval přípustností podaného dovolání z hlediska ustanovení § 265a tr. ř. a zjistil, že Vrchní soud v Praze napadeným usnesením ze dne 1. 7. 2003, sp. zn. 3 To 49/2003, rozhodl o odvolání tohoto obviněného tak, že podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek zrušil ve výrocích, jimiž bylo rozhodnuto o uplatněných nárocích na náhradu škody, a současně rozhodl, že v ostatních výrocích zůstává napadený rozsudek nedotčen. Podle § 265a odst. 2 písm. h) tr. ř. se rozhodnutím ve věci samé rozumí také rozhodnutí, jímž byl zamítnut nebo odmítnut řádný opravný prostředek proti rozsudku nebo usnesení uvedenému pod písmeny a) až g) § 265 odst. 2 tr. ř. Vrchní soud v Praze napadeným usnesením rozhodoval o odvolání obviněného R. S., které směřovalo do výroku o vině rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 3. 2003, sp. zn. 10 T 2/2002, neboť vytykal především nedostatky ve způsobu, jakým byla stanovena výše jím způsobené škody a brojil i proti výroku o náhradě škody. Vrchní soud z podnětu tohoto odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jelikož mu to ukládalo ustanovení § 254 odst. 3 tr. ř., podle něhož, jestliže oprávněná osoba podá odvolání proti výroku o vině, přezkoumá odvolací soud v návaznosti na vytykané vady vždy i výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad, bez ohledu na to, zda bylo i proti těmto výrokům podáno odvolání. Svým rozhodnutím pak všechny výroky, kromě výroku o náhradě škody, který jako nesprávný a nezákonný zrušil, shledal správnými, jak to nakonec vyjádřil přímo ve výroku napadeného usnesení, v němž uvedl, že v ostatních výrocích zůstává napadený rozsudek nedotčen. Tím v podstatě z hlediska obsahu výroku napadeného usnesení Vrchního soudu v Praze zamítl odvolání obviněného R. S., pokud jde o výrok o vině a všechny další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad (s výjimkou výroku o náhradě škody, ohledně něhož naopak odvolání obviněného vyhověl). Z těchto důvodů je splněna zákonná podmínka uvedená v § 265a odst. 2 písm. h) tr. ř., že jde o rozhodnutí, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek, protože odvolání obviněného ve výrocích o vině a trestu nebylo shledáno důvodným. Dovolání obviněného podané proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 7. 2003, sp. zn. 3 To 49/2003, je proto přípustné, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí ve věci samé, které bylo učiněno v druhém stupni (§ 265a odst. 1 tr. ř.).

Při řešení otázky, zda dovolání obviněného R. S. splňuje náležitosti obsahu dovolání, Nejvyšší soud vycházel z ustanovení § 265f odst. 1 tr. ř., podle něhož v dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. ř., resp. přesně § 59 odst. 4 tr. ř.) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř. nebo § 265b odst. 2 tr. ř., o které se dovolání opírá.

Základní nepřesností je již v úvodu dovolání neúplně uvedené označení napadeného usnesení Vrchního soudu v Praze, které neobsahuje den jeho vyhlášení, a místo spisové značky je zde uvedeno „č.j. 3 To /2003“. Posuzuje-li se však dovolání obviněného z hlediska jeho obsahu, pak lze dovodit, že se jedná o usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 7. 2003, sp. zn. 3 To 49/2003, založené ve spisu. To vyplývá zejména z návaznosti na citovaný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 3. 2002, sp. zn. 10 T 2/2002, proti kterému odvolání obviněného směřovalo a o němž právě Vrchní soud v Praze v napadeném usnesení ze dne 1. 7. 2003, sp. zn. 3 To 49/2003, rozhodoval.

Přestože obviněný neuvedl v dovolání ani přesně výrok, proti němuž dovolání směřuje, a rozsah jeho napadení, z obsahu dovolání lze dovodit, že jde o výrok o vině trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák. a trestným činem neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti podle § 147 odst. 1 tr. zák., který napadá z důvodu, že škoda nebyla věrohodným způsobem zjištěna. Také tyto nepřesnosti, které byly odstranitelné s přihlédnutím k ustanovení § 59 odst. 1 tr. ř., podle něhož je třeba podání posuzovat vždy podle jeho obsahu, Nejvyšší soud nepovažuje za natolik podstatné, aby se obsahem dovolání při svém dalším posuzování nemohl

zabývat a aby bylo nutné postupovat podle § 265i odst. 1 písm. d) tr. ř. a dovolání obviněného odmítnout proto, že nesplňuje náležitosti obsahu dovolání.

Pro úplnost je třeba v této souvislosti uvést, že v posuzované věci předseda senátu soudu prvního stupně nepostupoval ve smyslu § 265h odst. 1 tr. ř., a bez dalšího dovolání Nejvyššímu soudu předložil, přičemž v mezidobí již dne 25. 10. 2003 uplynula dvouměsíční lhůta pro podání dovolání (§ 265e odst. 1 tr. ř.), a proto by již nebylo možné s ohledem na ustanovení § 265f odst. 2 tr. ř. rozsah nebo důvody dovolání účinně měnit, a to ani na základě zachování postupu podle § 265h odst. 1 tr. ř. Nejvyšší soud z těchto důvodů i bez řízení u soudu prvního stupně podle tohoto ustanovení dovolání obviněného posoudil ve smyslu § 265i odst. 1 tr. ř., protože shledal, že striktní vyžadování odstranění vad obsahu dovolání by vedlo pouze k oddálení možnosti posouzení dovolání z hledisek níže uvedených.

Nejvyšší soud se dále zabýval tím, zda dovolání nebylo podáno z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. ř. Za důvody dovolání, a to i tehdy, nejsou-li v podaném dovolání konkrétně uvedeny, lze považovat jen ty, které jsou zakotveny v ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř. Z jiných, než tam taxativně vymezených důvodů, není možné dovolání podat. Pokud obviněný ve svém mimořádném opravném prostředku vyjádřil, že „...Nesprávné posouzení skutku spočívá v tom, že byl odsouzen za výše uvedenou škodu...“, bylo by možné dovodit, že se jedná o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., podle něhož lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Také v tomto směru Nejvyšší soud obsah podaného dovolání hodnotil v souladu se zásadou vyjádřenou v ustanovení § 59 odst. 1 tr. ř., že podání se posuzuje vždy podle svého obsahu. Pouze pro úplnost je třeba uvést, že pokud v odůvodnění dovolání obviněný zmiňuje i nepřiměřenost trestu zákazu činnosti v trvání deseti let, nemůže to naplňovat důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., neboť by musel být uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, anebo trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným, přičemž takovým trestem není trest zákazu činnosti ve výměře deseti let (§ 49 odst. 1 tr. zák.).

Podle § 265b odst. 1 tr. ř. lze dovolání podat, jen je-li tu některý z následujících důvodů uvedených v písm. a) až l), pokud není dán důvod dovolání podle § 265b odst. 2 tr. ř. (uložení trestu odnětí svobody na doživotí), přičemž podle § 265f odst. 1 tr. ř. je třeba v dovolání mimo jiné vymežit i důvod dovolání s odkazem na § 265 odst. 1 písm. a) až l), příp. odst. 2 tr. ř. Jak zjistil Nejvyšší soud z obsahu shora citovaného dovolání, obviněný této povinnosti v podaném dovolání formálně dostál, neboť v něm vymezil důvod dovolání spočívající v nesprávném právním posouzení skutku, který lze vzhledem k tomu, co bylo shora uvedeno, považovat za důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. V tomto směru však není žádné pochybení soudům v napadených rozhodnutích vytýkáno a celé dovolání, jak vyplývá z jeho citace shora, se týká jen údajných nesprávných skutkových zjištění. Vznášeli-li výhrady zejména proti znaleckému posudku, který vzal soud prvního stupně za podklad svého rozhodnutí ve vztahu k určení výše škody, brojí tím proti způsobu, jakým byly provedené důkazy hodnoceny (§ 2 odst. 6 tr. ř.), což vyplývá i z toho, že výslovně uvádí, že byl odsouzen za škodu, jež nebyla právě vzhledem k zpochybnění znaleckého posudku, které učinil již v odvolání podaném proti rozsudku soudu prvního stupně k Vrchnímu soudu v Praze, napevno nikdy věrohodným způsobem postavena. Napadá tak dovoláním skutková zjištění, která nejsou upravena jako důvod v žádném z dovolacích důvodů vymezených v ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l), odst. 2 tr. ř.

Z vymezení důvodů dovolání v ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. vyplývá, že důvodem dovolání ve smyslu tohoto ustanovení nemůže být nesprávné skutkové zjištění, byť to zákon explicitně nestanoví, a to vzhledem k tomu, že právní posouzení (kvalifikace) skutku i jiné hmotně právní posouzení vždy navazuje na skutková zjištění vyjádřená především ve skutkové větě výroku o vině napadeného rozsudku a blíže rozvedená a objasněná v jeho odůvodnění. Přesvědčivě však lze tento názor dovodit

právě s ohledem na jednotlivé důvody dovolání vymezené v § 265b odst. 1 tr. ř., zejména důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., kde se uvádí, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Z toho vyplývá, že Nejvyšší soud je zásadně povinen vycházet ze skutkového zjištění soudu prvního stupně, příp. upraveného v rozhodnutí soudu druhého stupně, přičemž teprve v návaznosti na tento skutkový stav posuzuje hmotně právní posouzení, přičemž skutkové zjištění soudu prvního stupně nemůže změnit, a to jak na základě případného doplňování dokazování, tak i v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů. To vyplývá také z toho, že Nejvyšší soud v řízení o dovolání jako specifickém mimořádném opravném prostředku určeném zákonem k nápravě procesních a právních vad rozhodnutí vymezených v § 265a tr. ř. není a ani nemůže být další (třetí) instancí přezkoumávající skutkový stav věci v celé šíři, neboť v takovém případě by se dostával do role soudu druhého stupně, který je z hlediska uspořádání zejména hlavního líčení soudem určeným a nejlépe způsobilým ke zjištění skutkového stavu věci ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř., nebo soudu projednávajícího řádný opravný prostředek, který může skutkový stav korigovat prostředky k tomu určenými zákonem (srov. § 147 až § 150 a § 254 až § 263 tr. ř.). V té souvislosti je třeba také zdůraznit, že z hlediska nápravy skutkových vad trestní řád obsahuje další mimořádné opravné prostředky, a to především obnovu řízení (§ 277 a násl. tr. ř.) a v určitém rozsahu i stížnost pro porušení zákona (§ 266 a násl. tr. ř.).

Z vymezení obsahu dovolání v ustanovení § 265f odst. 1 a 2 tr. ř. a zejména ze znění ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je třeba dovést, že z hlediska § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. nepostačuje pouhé uvedení některého z důvodů vymezených v § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř., ale tento důvod musí být také skutečně v podaném dovolání tvrzen a odůvodněn, neboť ve smyslu § 265b odst. 1 tr. ř. lze dovolání podat, jen je-li tu některý z následujících konkrétně vymezených důvodů v písmenech a) až l). V konkrétním případě důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., který je vymezen tak, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném hmotně právním posouzení, musí být tento důvod v dovolání skutečně (tedy materiálně, nikoli jen formálně) tvrzen a odůvodněn konkrétními vadami, které jsou dovolatelem spatřovány v právním posouzení skutku vymezeného v napadeném rozhodnutí, a teprve v návaznosti na takové tvrzené a odůvodněné hmotně právní pochybení lze vytýkat i nesprávná skutková zjištění, např. vztahující se k jiné právní kvalifikaci, která měla být podle dovolání použita. Nelze tedy postupovat opačně, že jsou v dovolání tvrzeny pochybnosti o správnosti skutkových zjištění soudu prvního stupně a v návaznosti na to i soudu druhého stupně, kdy je třeba důkazy opakovat, provádět důkazy další, popř. jinak hodnotit důkazy již provedené, a v důsledku takových tvrzených skutkových vad je dovozováno, že obviněný neměl být odsouzen za trestné činy uvedené v napadeném rozhodnutí, jak to činí obviněný v podaném dovolání. V takovém případě nebyl materiálně, tedy ve skutečnosti uplatněn důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., spočívající v nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení, ale důvod jiný, a to pochybnosti o správnosti skutkových zjištění, který však v ustanovení § 265b tr. ř. pro podání dovolání není uveden. Proto je třeba postupovat podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. a podané dovolání odmítnout, neboť bylo podáno z jiného důvodu, než je uveden v § 265h tr. ř.

Z těchto důvodů Nejvyšší soud dovolání obviněného podané proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 7. 2003, sp. zn. 3 To 49/2003, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 3. 2003, sp. zn. 10 T 2/2002, podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl, neboť bylo podáno z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. ř. Nejvyšší soud při tom postupoval podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. a toto rozhodnutí učinil v neveřejném zasedání.